

Industrieel erfgoed in de provincie Utrecht een korte balans van 2014

Het Oosterspoor in **Utrecht** loopt niet verder meer dan het Spoorwegmuseum. Door de verdubbeling van de zuidelijke spoorlijnen is de aantakking van het Oosterspoor opgeheven. Het in 1868 geplande en in 1874 geopende spoortracé trekt een markerende lijn door de stad. Het voornemen bestaat dat de stad Utrecht de grond gaat kopen. Stichting Oosterspoorbaan Utrecht heeft mooie plannen in petto voor een nieuwe toekomst.

In een groot project is Rijkswaterstaat alle bruggen over het Amsterdam-Rijnkanaal aan het reviseren, vernieuwen en/of verbreden. Ook de doorvaarthoogte wordt aangepast. De historische brug uit 1936 te **Loenen**, de Loenerslootsebrug, is vervangen. Ook de Overeindsebrug uit 1936 wordt nieuw. Er blijven slechts twee originele bruggen uit 1936 over: de Meernbrug en de Jutphasebrug. De Meernbrug lag tot 1974 (foto) op de plek van een inmiddels ook bijzonder te noemen brug, de Galecopperbrug.

Steenfabriek Bosscherwaarden in **Wijk bij Duurstede** kwam dit jaar erg positief in het nieuws. Op de daken van de loods komt een energiecentrale. De buurtbewoners en de regio investeren in zonnepanelen, waardoor de steenfabriek een bijzondere functie gaat vervullen.

Ook is de collectie verbreed. Bosscherwaarden heeft rails en enkele wagens in bruikleen gekregen van het Smalspoormuseum Decauville. De lorries en een traversewagen zijn elke 2^e zaterdag van de maand in bedrijf door vrijwilligers.

In **Amersfoort** is de restauratie van het benzinstation Kwekersweg uit 1957 begonnen. Het bestaat uit een kiosk en heeft een wand met aarop een muurschildering van paarden van kunstenaar Jan Boon. Met de paarden in basreliëf symboliseerde Boon de paardenkrachten van automobielen. Siesta Amersfoort heeft zich ingezet voor behoud van dit bijzondere in 2011 gemeentelijk monument geworden gebouw. Het opgeknapte station maakt deel uit van het project Gildenkwartier.

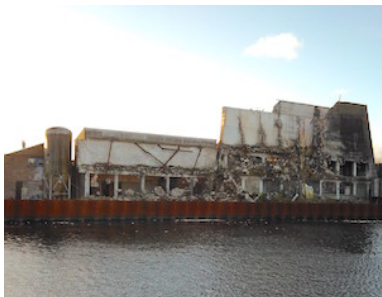

Het voormalig station van **Mijdrecht** (foto) is in 2014 in de verkoop gegaan. De Haarlemmermeerspoorlijn naar Loenen was al in 1950 voor passagiers gesloten. De gemeente Ronde Venen werd eigenaar nadat een sloopbedrijf het station met terrein vervuild had achtergelaten. De gemeente heeft zes biedingen binnen gekregen. Geen ervan voldeed aan alle door haar gestelde eisen. De koop is nog niet gesloten. Ronde Venen is in gesprek met de meest serieuze bidders.

Het stationsgebouw te Abcoude heeft wel een nieuwe eigenaar. Ondernemers hebben het gekocht en willen het verbouwen tot gastenverblijf (B&B).

Utrechtse Stichting voor het Industrieel Erfgoed

Helaas had 2014 ook een onaangename verrassing. Nadat we vele jaren de vinger aan de pols hielden voor het behoud van de Ocriet fabriek te **Eemnes** heeft dit niet mogen baten. Door een nieuw college werd op onverhoedse wijze een overeenkomst met de eigenaar van het terrein gesloten over asbestsanering. Alleen gebeurde dat op te grondige wijze: met toestemming voor de sloop van alle gebouwen. Dat slopen ging niet zonder slag of stoot. De eigenaar begon met de sloop van de iconische (asbestvrije-)silo en moest zijn werk zelfs staken. Hiernaast een laatste beeld van het silogebouw.

Nadat we in 2013 al nieuws hadden over hertel van het dak van de watertoren Amsterdamsestraatweg in **Utrecht**, is er nu groot nieuws. De nieuwe eigenaar heeft zijn plannen bekend gemaakt. In 2015 wordt begonnen met de ombouw naar vier woningen, horeca op de begane grond en parkeergelegenheid. De eigenaar gaat zelf bovenin wonen, niet alleen door het spectaculaire uitzicht, ook door de bijzondere binnenruimte. Zecc Architecten ontwerpt het plan. De tot nu afgesloten staande toren in de drukke Amsterdamsestraatweg gaat met de horeca aan het trottoir een veel meer open karakter krijgen. Maar nog even wachten dus.

In **Rhenen** is de Grebbesluis weer geopend. Het afgelopen jaar hebben de binnen- en buitenkant van de sluis een flinke opknappbeurt gehad. Zo zijn de elektrische installatie en schuiven van de sluis vernieuwd. De Grebbesluis was aanvankelijk voor de turfvaart bedoeld. In 1910 is het omgebouwd tot een spuisluis en was het tevens inundatiesluis voor de Grebbelinie. De inundatie werd in praktijk gebracht in de meidagen van 1940. De Grebbesluis vervult een rol in de waterbeheersing in het Valleikanaal naar de Nederrijn.

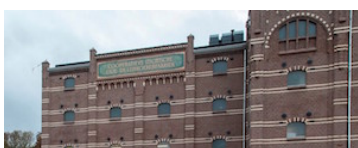
Tijdelijke herbestemming van industrieel erfgoed: in mei 214 heeft Vechtclub XL de deuren geopend in de voormalige magazijnen van medicijnengroothandel OPG / Medic te **Utrecht**. Voor de realisatie van meer dan 50 werkruimten zijn meer dan 800 tweedehands deuren uit renovatieflats van Kanaleneiland hergebruikt! Eigenaar de gemeente Utrecht verhuurt het pand uit 1964 voor minimaal tien jaar en heeft een tijdelijke bestemming mogelijk gemaakt. Door crowdfunding konden de initiatiefnemers hun startkapitaal verkrijgen. De magazijnen uit de periode wederopbouw hebben bijzonder gebogen sheddaken van beton.

In **Nieuwegein** is Rijkswaterstaat begonnen met de renovatie van de monumentale Koninginnensluis, Emmabrug en Wilhelminabrug. De Koninginnensluis is een Rijksmonument, dat gebouwd is tussen 1882 en 1886 en dat onderdeel uitmaakt van het Merwedekanaal. In 1892 werd het officieel geopend. Overigens is ook het voornemen van Rijkswaterstaat bekend geworden om niet cruciale waterstaatswerken af te gaan stoten. Zij ziet voor haar geen taak weggelegd in het beheer er van.

In december dit jaar maakte NS Stations haar plannen bekend voor het spoorgebied 2e Daalsedijk/ Concordiastraat in **Utrecht**. Op dit terrein waren al in de 19e eeuw van twee spoorwegmaatschappijen de werkplaatsen gevestigd. Dat is tot 1960 gegroeid tot acht bewaard gebleven gebouwen van cultuurhistorische belang. In 2013 mocht er maar één op de gemeentelijke monumentenlijst. Een slooemelding voor twee andere was al gedaan. NS Stations wil ze nu alle acht behouden en gaan herbestemmen! Twee worden een hotspot: naast culturele en creatieve activiteiten komt er horeca. Mogelijk dat daarvan medio 2015 de eerste al open gaat. Afgebeeld is 'hotspot' de reparatieloods uit 1891.

In 2014 waren in **Utrecht** twee opleveringen van herbestemd industrieel erfgoed die niet onbenoemd mogen blijven. Bastiaan van de Kraats heeft veel inspanning gedaan voor behoud van de Cereol fabriek. Het multiculturele centrum, school, bibliotheek, horeca etc is geopend in september. Erfgoedbeheerder Boei heeft het in haar collectie.

Al eerder in maart opende Aurora. Door een actieve inzet van de gemeente Utrecht heeft deze voormalige wasserij een goede herbestemming gevonden in de studentenhuysvesting. De SSH heeft het daarvoor verbouwd. Ook de voet van de schoorsteen is bewaard gebleven. Beide complexen hebben een duurzame toekomst gekregen.

Een bijzonder project is in 2014 van start gegaan: een fietspad langs de plofsluis. De plofsluis uit 1940 is nooit een brug geweest en gaat dat nu wel worden, samen met een nieuwe fietsbrug over het Amsterdam-Rijnkanaal. Zo kan er straks een nieuwe fietsroute tussen Nieuwegein en **Houten** in gebruik komen. De brug krijgt een toepasselijke naam: Plofsluisbrug.

En om maar in de bruggen te blijven: in Utrecht gaat de fietsroute tussen de stadswijken Oog en Al en **Leidsche Rijn** een nieuwe brug over hetzelfde kanaal opleveren. Deze brug krijgt een bijzondere helling gecombineerd met het dak van een nieuwe basisschool. En zo wordt er ook aan toekomstig industrieel erfgoed gedacht.

Tussen de Schilderswijk en het spoor te **Utrecht** loopt de Kruisvaart en is tegen het spoor het voormalige terrein van het expeditie knooppunt voor de post (EKP) gelegen. Er staat over de Kruisvaart een oude hefbrug van de opgeheven spoorlijn naar de veilinghaven. De hefbrug uit 1927 is gefabriceerd door de toenmalige fabriek van Frans Smulders (Croeselaan) en eigendom van NS.

NS gaat nu het EKP terrein met A.S.R. Vastgoed Ontwikkeling herbestemmen. Een nieuwe fiets- en voetgangersverbinding met de Dichterswijk over de Kruisvaart is nodig. Daarmee kan de hefbrug een nieuwe kans krijgen voor een nieuwe functie. Mooie plannen daarvoor zijn al door een initiatiefnemer geschetst, zie daarvoor onze nieuwe website.

Het bestuur van USINE wenst u een voorspoedig 2015

E-mail: usine.industrieelerfgoed.utrecht@gmail.com

Onze vernieuwde website: www.usine-utrecht.nl

Facebook www.facebook.com/usine.provincieutrecht